

วัดเจดีย์ไฉ่ไข่: พื้นที่ของการนิยามความหมาย¹

Wat Chedi Ai Khai: Space of Meanings

สิทธิพงษ์ บุญทอง^{2*}, เกตถวา บุญปรการ³ และปัญญา เทพลิง⁴

Sitthipong Boontong^{2*}, Kettawa Boonprakarn³ and Punya Tepsing⁴

¹ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง วัดเจดีย์ไฉ่ไข่: การประกอบสร้างให้กลายเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ภายใต้วิกฤตความทันสมัย

² นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² Graduate student, Department of Human and Social Development, Faculty of Arts, Prince of Songkla University.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

³ Assistance Professor Dr., Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University.

⁴ รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

⁴ Associate Professor Dr., Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University.

* Corresponding author, E-mail: m_smartarmy@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนิยามความหมายพื้นที่วัดเจดีย์ไฉ่ไข่ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยคือ พื้นที่วัดเจดีย์ไฉ่ไข่ และพื้นที่บริเวณหมู่ที่ 7 ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูล 22 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลมาจำแนกหมวดหมู่ ตีความ สร้างข้อสรุป และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่า การให้ความหมายของวัดเจดีย์ไฉ่ไข่มีความหลากหลาย โดยเป็นพื้นที่ของการเป็นที่พึ่งทางด้านจิตใจ ไม่ว่าในเรื่องการสะเดาะเคราะห์ สิ่งไม่ดีสิ่งอัปมงคลและโรคภัยไข้เจ็บให้หายและออกไปจากชีวิต เรื่องการขอโชคลาภ ขอหวย เสี่ยงโชค เรื่องการบนบานศาลกล่าว ของหายอยากได้คืน และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน ผ่านการให้ความหมายของผู้คนที่เข้ามาขอพรบนบานศาลกล่าว จนเกิดเป็นพื้นที่ของการท่องเที่ยว ไม่ว่าในแง่ของความศรัทธาในศาสนาและเป็นพื้นที่ของการท่องเที่ยวแบบประดิษฐ์ เพราะผู้คนที่เข้ามาล้วนต้องการเข้ามาดูความโอ้อ่าตระการตาของสิ่งประดิษฐ์สร้างที่เป็นผลมาจากการบนบานศาลกล่าวแล้วนำมาแก้บน ผ่านการให้ความหมายของผู้ที่เข้าเที่ยวชมรูปปั้นไฉ่ไข่ตลอดจนสิ่งบูชาที่นำมาแก้บน เช่น รูปปั้นไก่อขน กองปะทัด จนกลายเป็นพื้นที่ของการทำมาหากินของชาวบ้านในพื้นที่วัดและยังคงความเป็นพื้นที่ของการปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์ในวัด อีกทั้งยังทำให้วัดได้รับปัจจัยในการปฏิสังขรณ์สืบต่อพระพุทธศาสนา

คำสำคัญ: พื้นที่, การนิยามความหมาย, วัดเจดีย์ไฉ่ไข่

Abstract

The objective of this article is to explore meanings of the space of Wat Chedi Ai Khai, a Buddhist temple, using a qualitative method. The areas used in this research were Wat Chedi Ai Khai and Village No. 7 of Chalong Sub-district, Sichon District, Nakhon Si Thammarat Province. In-depth interviews were conducted with 22 informants and the data were categorized, interpreted, concluded and presented with analytical description.

The study found that there were several meanings given to Wat Chedi Ai Khai. One of them is a psychological space of meaning for people seeking moral support; they go to the temple to disperse their misfortunes, inauspicious conditions and illnesses from their lives. They also go to the temple to ask for luck and winning a lottery; to make a vow to make offerings for their lost items to be returned, and ask for prosperity at work. These requests made through the psychological space of meaning result in a tourism space of meaning in terms of religious faith and manmade tourist attractions because people visit the temple to see the spectacular invented structures dedicated in fulfillments of vows such as sculptures of fighting cocks and piles of firecrackers. As a result, the temple has become an occupational space for locals. However, the temple area still remains a space for religious practices of monks which is one way of receiving donations for temple repairs contributing to maintaining Buddhism.

Keywords: Space, defining or giving meanings, Wat Chedi Ai Khai

บทนำ

การดำเนินชีวิตในประจำวันของคนเรา ต่างมีความผูกพันกับพื้นที่และช่วงของเวลา การให้คำนิยามความหมายของพื้นที่ต่างๆ ล้วนเป็นไปตามสภาพความเป็นจริงที่ได้สัมผัสและการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันออกไปตามบริบทนั้นๆ ในส่วนของวัดเจดีย์ไอไข่ มีที่ตั้งอยู่ หมู่ที่ 7 ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เคยเป็นวัดร้างที่เชื่อกันว่าสร้างมาเป็นเวลานาน 1,000 ปี มีเพียงเจดีย์โบราณเก๋าร้างอยู่ตรงบริเวณโบสถ์ในปัจจุบัน จนเมื่อประมาณปี พ.ศ.2500 มีการบูรณะวัดเจดีย์ไอไข่ขึ้นมาใหม่ มีพระสงฆ์เข้ามาอยู่ประจำ เป็นสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจของชาวบ้านในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง และเป็นสถานที่ประดิษฐานของ “พ่อท่าน” พระพุทธรูปเก่าแก่ ที่อยู่มาตั้งแต่นั้นยังเป็นวัดร้าง ไอไข่วัดเจดีย์ หรือ ตาไข่วัดเจดีย์ คือรูปไม้แกะสลักของเด็กชายอายุประมาณ 9 -10 ขวบ ตั้งอยู่ในศาลาในวัดเจดีย์เชื่อกันว่าเป็นวิญญูณศักดิ์สิทธิ์ที่สถิตอยู่ ณ วัดแห่งนี้ เป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านตั้งแต่ในละแวกใกล้วัด ไปจนถึงต่างจังหวัด จากศรัทธาที่เชื่อกันว่า “ขอได้ไหว้รับ” โดยเฉพาะเรื่องโชคลาภและการค้าขาย (คำรพ เกิดมีทรัพย์, 2556)

ในทุก ๆ วันจะมีผู้คนต่างหลั่งไหลไปขอพรจากเทพแห่งสามัญชน โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้คนที่มีความเชื่อ ความศรัทธา ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลหลายกลุ่ม เช่น นักศึกษาที่ไปบนบานเรื่องการสอบ และการให้ได้นานติ ๆ ทำเมื่อสำเร็จการศึกษา ชาวบ้านที่บนบานเรื่องของหายอยากได้คืน นักธุรกิจบนบานเรื่องการประกอบธุรกิจให้ได้มีกำไรทำมาค้าขึ้น ตลอดจนถึงนักพนันชั้นต่อที่เข้ามาบนบานให้มีโชคมีชัย เช่น การพนันไก่ชนหรือขอให้ช่วยปกป้องภัยนานา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในทุก ๆ กลุ่มที่เข้ามาตามที่กล่าว เมื่อ

เข้ามาในบริเวณวัดแล้วก็จะไม่ลืมเรื่อง การบนบานให้มีโชคมีลาภเรื่องห่วย หรือลืตเตอร์ จะเห็นได้ว่า ภายในวัดมีแผงขายลืตเตอร์วางอยู่เรียงราย เพราะขอแล้วสมหวัง ขอแล้วถูก ดั่งข่าวที่ออกประชาสัมพันธ์ ให้เห็นกันตามสื่อต่าง ๆ ยิ่งใกล้งวดออกรางวัล ก็จะมีคนเข้ามาในวัดเป็นจำนวนมาก ทั้งคนที่เคยมาบน บานแล้วสมหวัง เข้ามาเพื่อแก้บน และคนใหม่ที่ยังไม่เคยเข้ามาขอพรตามความเชื่อที่เล่าสู่กันฟัง ไม่ว่าจะ เป็นคนในพื้นที่ คนที่มาจากต่างจังหวัดหรือแม้แต่ชาวต่างชาติก็ตาม ต่างมาขอพรบนบานศาลกล่าวให้ ได้รับตามที่ต้องการ เมื่อได้ผลตามที่ขอก็นำสิ่งของมาแก้บน เช่น รูปปั้นไก่ชน ชุดทหาร หนังสือดี ของ เล่นต่างๆ ขนมเปียะ และบ้างก็เป็นการแก้บนด้วยการร่ำวงกลองยาวที่มีให้บริการอยู่ในบริเวณวัด หรือ มโนราห์ ส่วนปะทัดก็จะมีบริเวณที่ให้จุดปะทัดก็มีเศษปะทัดกองสูงเป็นเนินเขาอยู่ บ่งบอกถึงแรง ศรัทธาที่มีต่อไอโซ่ และแสดงถึงผลสัมฤทธิ์จากผู้ที่มาขอแล้วได้รับจากไอโซ่ นอกจากนี้ครั้นถึงวันสงกรานต์ 13-17 เดือนเมษายนของทุกปี จะมีการจัดงานบุญ คณะกรรมการวัดจะนำรูปไอโซ่มาประดิษฐานยังปะรำ พิธี ให้คนสงกราน้ำพระแล้วอาบน้ำไอโซ่ ขอพรด้วยความเชื่อมั่น ศรัทธาใน ไอโซ่เด็กวัดเจดีย์ จากความเชื่อ ของผู้คน ส่งผลให้มีการประกอบพิธีกรรมมากมายที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วย การขอพร ขอให้สอบได้ ให้ได้ งานทำให้มีโชคมีลาภ ที่เกิดขึ้นในวัดเจดีย์ไอโซ่ จนทำให้มีผู้คนหลั่งไหลเข้ามาภายในบริเวณวัดเป็นจำนวน มาก ส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจในชุมชนดีไปด้วย

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเกิดคำถามว่า วัดเจดีย์ไอโซ่ ถูกนิยามความหมายไว้ อย่างไร การถูกสร้างให้เป็นพื้นที่ของใครอย่างไร ในมุมมองของกลุ่มคนต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับวัดเจดีย์ ไอโซ่ อันจะทำให้เห็นถึงการให้ความหมายที่แตกต่างกันตามความเชื่อความศรัทธาและบริบทต่าง ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการนิยามความหมายของพื้นที่วัดเจดีย์ไอโซ่

แนวคิด

ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดพื้นที่ของ Lefebvre (1991) และแนวคิดอัตลักษณ์ของ Woodward (1997) มาอธิบาย ดังนี้

1. แนวคิดพื้นที่

ในการอธิบายการให้ความหมายของผู้คนในชุมชนบริเวณวัดเจดีย์ไอโซ่ ที่มีการให้ความหมาย เกี่ยวกับพื้นที่วัดเจดีย์ไอโซ่ในหลากหลายความหมาย เป็นไปตามสภาพความเป็นจริงที่ได้สัมผัส และการ ดำเนินชีวิตประจำวัน ผ่านกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในสังคม ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดพื้นที่ของ Lefebvre (1991) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับพื้นที่ไว้ว่า พื้นที่นั้นถูกสร้างโดยการผ่านเวลา และมักจะแสดงตัวเองในฐานะที่ เป็นเหมือนดังชิ้นส่วนที่มาประกอบเข้าด้วยกันโดยการเชื่อมสัมพันธ์กันด้วยเวลา ดังนั้นแต่ละพื้นที่จึงมี ลักษณะทางประวัติศาสตร์ของตนเอง ประวัติของพื้นที่จึงไม่ใช่สิ่งอื่นใดนอกจากประวัติศาสตร์ของการ ดำรงอยู่ของพื้นที่ และเป็นผลผลิตหรือสิ่งที่ถูกผลิตจากกิจกรรมที่รวมเอาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2549) แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ต่าง ๆ ในสังคมที่ถูก เก็บกอดปิดกั้นไว้หรือเป็นพื้นที่ที่ไม่ได้รับความสนใจศึกษาจากทางวิชาภูมิศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นภูมิศาสตร์ทาง การเมือง ภูมิศาสตร์ทางกายภาพหรือภูมิศาสตร์มนุษย์ แต่เป็นพื้นที่ที่สำคัญเกี่ยวข้องและเป็นส่วนหนึ่งของ ชีวิตประจำวันของคนในสังคม ซึ่งเป็นการศึกษาพื้นที่โดยตรง กระบวนการ ขั้นตอน และรายละเอียด ในการผลิต/สร้างพื้นที่เหล่านี้ขึ้นมา เป็นการศึกษาพื้นที่ในฐานะที่เป็นผู้กระทำเป็นตัวสร้างเอกลักษณ์

ความหมายให้กับคนในสังคม และพื้นที่ในทัศนะของ ธงชัย วินิจกุล (2534) แสดงให้เห็นว่าแม้พื้นที่ทุกตารางนิ้วบรรจุด้วยความหมายมากมาย ซึ่งความหมายต่าง ๆ นั้นไม่ได้เลื่อนลอยไร้ทิศทาง แต่กลับถูกกำหนดทิศทางด้วยการสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ก่อให้เกิดความหมายนั้นมีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่ยอมรับด้วยความหมายและนัยที่หลากหลาย บนเงื่อนไขทั้งสองที่สอดรับและขัดแย้งความหมายจึงผันแปรไปตามผู้แสดงตัวตนทางความคิด พฤติกรรมในฐานะที่เป็นเจ้าของพื้นที่ พื้นที่ในทางกายภาพจึงแยกออกจากกันด้วยพรมแดนที่ครอบขีตรอบอยู่เหนือพื้นที่ทางสังคม นำไปสู่การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวด้วยกิจกรรม ภาษา วัฒนธรรม พิธีกรรม การเมือง ตัวตน

จากแนวคิดพื้นที่ผู้วิจัยนำมาอธิบายถึงพื้นที่ในการให้ความหมายของคนในสังคม ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของคนกับพื้นที่ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดพื้นที่มาใช้วิเคราะห์ถึงการให้ความหมายของวัดเจดีย์ไฉ่ในแง่มุมต่างๆ

2. แนวคิดอัตลักษณ์

วัดเจดีย์ไฉ่ ถือเป็นวัดหนึ่งที่มีความแตกต่างไปจากวัดอื่น ๆ ทั่วไป ที่นอกจากการใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจของผู้คนแล้ว ยังมีการประกอบสร้างให้กลายเป็นอย่างอื่น ผ่านการให้นิยามความหมายของผู้คนที่แตกต่างกันออกไป จนทำให้วัดมีอัตลักษณ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดอัตลักษณ์ของ Woodward (1997) ที่ได้อธิบายไว้ว่า อัตลักษณ์ คือ สิ่งที่เรารับรู้ตนเองว่าเรา คือใคร และเราดำเนินความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ตลอดจนโลกที่แวดล้อมตัวเราอยู่อย่างไร อัตลักษณ์คือสิ่งที่กำหนดทางเดินให้กับเรา เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าใครเป็นพวกเดียวกับเรา และใครที่แตกต่างจากเรา กล่าวโดยอีกนัยหนึ่ง อัตลักษณ์เกิดจากการนิยามว่าตัวเองคือใครมีความเป็นมาอย่างไร แตกต่างจากคนอื่นในสังคมอย่างไร และใช้อะไรเป็นเครื่องหมายในการแสดงออกของอัตลักษณ์ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อานันท์ กาญจนพันธุ์ (2548) ที่ได้ให้ความหมายของอัตลักษณ์ว่า การนิยามตัวตนของตนเอง ไม่ใช่ผู้อื่นนิยาม เช่นที่แฝงอยู่ในความหมายของเอกลักษณ์ความคิด เรื่องอัตลักษณ์จึงช่วยให้เข้าใจมุมมองที่แตกต่างในสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ตัวบุคคลซึ่ง เป็นเจ้าของอัตลักษณ์นั้น ๆ สามารถกำหนดและให้ความหมายด้วยตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องมีความ แตกต่างกับบุคคลอื่น และอัตลักษณ์ในงานวิจัยของ ฉลาดชาย รมิตานนท์ (2540) ได้ให้คำอธิบาย ความหมายของอัตลักษณ์ว่าหมายถึง สิ่งที่เราารู้สึกว่าเป็น “พวกเรา” แตกต่างจากเขา “พวกเขา” หรือ “คนอื่น” อัตลักษณ์ ไม่จำเป็นต้องมีหนึ่งเดียว แต่อาจมีหลายอัตลักษณ์ที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นตัว “พวกเรา” อัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติแต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยสังคม อัตลักษณ์จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการสร้างความเหมือนระหว่าง “พวกเรา” หรือ “คนอื่น” หรือกระบวนการสร้างอัตลักษณ์เกิดควบคู่กันไป ยังมีงานวิจัยของ นิยามาล อาแย (2552) มองว่าการดำรงของตัวตนกลุ่มคนผ่านมุมมองการให้คุณค่าและความหมาย มีการนิยามว่าตัวเองเป็นใคร และเขามีการมองคนอื่นอย่างไร ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของกลุ่มของบริบทสังคมนั้นๆ ด้วย เป็นการนิยามตนเองรวมถึงการนิยามผู้อื่นในแบบลักษณะเดียวกัน โดยที่ความหลากหลายมีการผูกติดกับพื้นที่และบริบทใกล้เคียงนั้นด้วย หรือในบางครั้ง การนิยามตัวตน จึงเปรียบเสมือนกับการสถาปนาตนเอง และสร้างอัตลักษณ์ให้กับกลุ่ม โดยเริ่มจากตัวบุคคลนั่นเอง

จากการนิยามความหมายของแนวคิดอัตลักษณ์และการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า วัดเจดีย์ไฉ่ มีการประกอบสร้างตัวตนและการสถาปนาตนเองให้มีความแตกต่างจากวัดอื่น ๆ ผ่านความเชื่อความศรัทธา พิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในวัด นั่นคือ ความเชื่อความศรัทธาที่มีต่อ ไฉ่ ที่ถือ

เป็นสิ่งกำเนิดการสร้างตัวตน สร้างอัตลักษณ์ให้กับวัดเจดีย์ไฉ่ไ้ ผ่านการบนบานศาลกล่าวของผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธาแล้วสมหวังได้ตามที่ขอ มีการนำสิ่งของมาเคารพบูชา เช่น ไห้วและแก่นไม้เว้าในแต่ละวัน เช่น รูปปั้นไก่ชน ปะทัด ชุดทหาร ของเล่นเด็ก ฯลฯ จนทำให้ภายในวัดและบริเวณรอบโดยรอบวัดเต็มไปด้วยรูปปั้นไก่ชน และกองปะทัดกองใหญ่ที่อยู่ภายในวัด จนกลายเป็นอัตลักษณ์ของวัดเจดีย์ไฉ่ไ้ในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย พื้นที่วัดเจดีย์ไฉ่ไ้ และพื้นที่บริเวณหมู่ที่ 7 ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่วัดเจดีย์ไฉ่ไ้ ชาวบ้านในพื้นที่กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าทั้งในพื้นที่บริเวณวัดและนอกพื้นที่วัดในหมู่ที่ 7 ตำบลฉลอง นักท่องเที่ยว และผู้ที่เข้ามาขอพรบนบาน และแก่นภายในวัดเจดีย์ไฉ่ไ้ โดยวิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์ จำนวน 22 คน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บข้อมูลภาคสนามจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และแนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลในประเด็นการให้ความหมายของวัดเจดีย์ไฉ่ไ้ ใช้วิธีตรวจสอบแบบสามเส้าด้านแหล่งข้อมูลจากบุคคล สถานที่ และระยะเวลา ในขณะที่เก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับมีความน่าเชื่อถือ
4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากเอกสาร การสังเกต และสัมภาษณ์มาจำแนกหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ นำมาตีความ สร้างข้อสรุป และนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผู้คนในพื้นที่และผู้คนต่างพื้นที่ ที่เข้ามาวัดเจดีย์ไฉ่ไ้ ได้ให้ความหมายของวัดเจดีย์ไฉ่ไ้ไว้หลากหลายตามความเชื่อความศรัทธาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้

1. วัดเจดีย์ไฉ่ไ้พื้นที่ของการเป็นที่พึ่งทางใจ

ปัจจุบันผู้คนต่างประสบกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ที่เข้ามากระทบจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการดำรงชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกันในสังคม หรือสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัยมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาขึ้นที่มีผลกระทบต่อจิตใจ จึงมีความจำเป็นจะต้องมองหาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจหรือที่พึ่งทางใจ วัดเจดีย์ไฉ่ไ้ก็ถือเป็นสถานที่ที่ผู้คนยึดถือเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจในเรื่องต่างๆ และมีผู้คนได้สะท้อนความหมายของวัดเจดีย์ไฉ่ไ้ไว้ ดังนี้

1.1 เป็นที่พึ่งทางใจเรื่องการสะเดาะเคราะห์ สิ่งไม่ดีสิ่งอัปมงคลและโรคร้ายไข้เจ็บให้หายและออกไปจากชีวิต เพราะพื้นฐานของชาวพุทธนั้นเชื่อเรื่องโชคลางและบาปบุญคุณโทษมาเป็นเวลานานแล้ว เมื่อมีเคราะห์หรือทุกข์ร้อนเรื่องต่างๆ วิธีหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาสิ่งเลวร้ายต่างๆ ให้ทุเลาเบาบางลงไปก็คือการไปทำบุญเข้าวัดเข้าวาและการสะเดาะเคราะห์ ซึ่งภายในวัดเจดีย์ไฉ่ไ้มีในเรื่องของการสะเดาะเคราะห์ คือ การทำบุญทำทาน การถวายสังฆทานและการบูชาเทพสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นคือ ไฉ่ไ้ ที่ผู้คนต่างให้การเคารพนับถือและมีความเชื่อ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ลูกของป้าป่วย ไม่ยอมกินข้าวไม่ยอมนอน ไม่รู้จะทำอย่างไร ปรีक्षाหมอลแล้วก็ยังไม่ได้ดีขึ้น เพื่อนเล่าให้ฟังว่าที่วัดเจดีย์มีไอ้ไข่ที่สามารถขออะไรแล้วได้ตามหวัง เลยไปบนบานให้ไอ้ไข่ช่วย ให้ลูกหายป่วยและกินข้าว ปรากฏว่า ได้ตามที่ขอ ลูกของป้ากินข้าวได้ และกินเยอะทำให้หายป่วยได้เร็ววัน...” (ป้าบุญ, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561)

“...ผมรู้สึกช่วงนี้ดวงไม่ค่อยดี ได้รับอุบัติเหตุอยู่บ่อยครั้ง เลยมาทำบุญถวายสังฆทาน และบนบานกับไอ้ไข่ขอให้ดวงดีขึ้น...” (พี่ยอด, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561)

“...พี่มาแก้บนเนื่องจากบนกับไอ้ไข่ไว้ว่าให้หายจากอาการปวดหลัง ตอนนี้อย่างไรก็ดีขึ้น สามารถทำงานได้ปกติ มันเป็นเรื่องที่แปลก จึงเอาไข่ต้ม น้ำแดง ขนม และปะทัดมาแก้บน...” (พี่ระ, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561)

“...ผมเอาไก่มาปล่อยให้ไอ้ไข่ครับ (ไก่ปูนปั้น) เพราะเชื่อว่าไอ้ไข่ชอบไก่ชน เป็นการสะเดาะเคราะห์ ผมเชื่อว่ามันจะทำให้สิ่งที่ไม่ดีออกไปจากชีวิต จะมีแต่สิ่งที่ดีๆ เข้ามา...” (น้าชาย, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561)

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า วัดเจดีย์ไอ้ไข่นอกจากเป็นพื้นที่ที่ผู้คนเข้ามาทำบุญทำทานแล้วยังจะเป็นพื้นที่ที่ผู้คนต่างมีความเชื่อเรื่องการสะเดาะเคราะห์ปัดเป่าสิ่งชั่วร้ายให้ออกไปจากชีวิตโดยมีเทพแห่งสามัญชนที่เรียกว่า ไอ้ไข่ เป็นแรงศรัทธาของผู้คนที่เชื่อว่าคอยช่วยเหลือชาวบ้านให้พ้นจากความทุกข์

1.2 เป็นที่พึงพอใจเรื่องการขอโชคลาภ ขอหวย เสี่ยงโชค นับได้ว่าเป็นสถานที่หนึ่งที่คุณคนต่างให้ความสนใจเป็นอย่างมากในปัจจุบัน เพราะเชื่อว่าขอแล้วได้ตามสิ่งที่หวัง ไม่ว่าจะเป็นผู้คนจากในพื้นที่หรือต่างถิ่นต่างก็หลั่งไหลเข้ามาไม่เว้นในแต่ละวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใกล้วันหวยออกมักจะมีผู้คนเข้ามามากกว่าปกติ ทั้งเข้ามาแก้บนจากที่เคยสมหวังและบนบานศาลกล่าวให้สมหวังถูกหวย มีโชคลาภ ดังคำสัมภาษณ์

“...วันนี้มาแก้บนกับปะทัด 3,000 นัด ถูกหวยจากการมาครั้งก่อนโน้น วันนี้ว่างก็เลยมาแก้บน ถือโอกาสขอพรซะเลย เพราะมีความเชื่ออย่างยิ่งว่าขอแล้วได้ตามที่ขอไว้...” (พี่อ้อม, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...มีปัญหาเรื่องหนี้สินเยอะ ที่เกิดจากภาระทางครอบครัวหมุนเงินไม่ค่อยทันกับการใช้จ่ายในครัวเรือน ไม่รู้จะไปพึ่งใคร เคยได้ยินจากคำร่ำลือว่าไอ้ไข่ขออะไรก็ได้ตามหวัง เลยมาขอให้ถูกหวยให้หลุดหนี้หลุดสิน ปรากฏว่าถูกหวยจริง ๆ ถึงแม้จะไม่หมดหนี้สินแต่ก็ช่วยเบาบางไปได้มาก วันนี้เลยเอา ปะทัด 10,000 นัด ชุดทหาร ไข่ต้ม และรูปปั้นไก่ชนมาถวายไอ้ไข่...” (ลุงอ้อม, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...มาขอพรจากไอ้ไข่ ขอให้ถูกหวย ถูกล็อตเตอรี่คะ เพราะเพื่อนบ้านบอกมาว่าขอแล้วถูกจริง เลยอยากมาขอบ้างขอเลขเด็ดๆ ให้ถูกสักที...” (ป้าทา, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561)

“...พี่มาจากจังหวัดชุมพรแค้นกับปะทัด 5,000 นัด เพราะได้บนบานไว้เรื่องให้ไก่ชนชนะวันนี้เลยมาแค้นครับ...” (พี่โต้ง, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561)

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ผู้คนทั้งในพื้นที่บริเวณวัดเจดีย์ไฉ่และพื้นที่ต่างจังหวัดต่างเข้ามาบนบานศาลกล่าว เพื่อให้มีโชคมีลาภดังคำสัมภาษณ์ดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นเรื่องการขอหวย การพนันขันต่อ ล้วนได้รับคำขอจากไฉ่แทบทั้งสิ้น ในปัจจุบันยังพบว่าหากเข้าไปภายในวัดเจดีย์ไฉ่ จะได้ยินเสียงการจุดปะทัดดังอย่างเป็นระยะๆ สืบเนื่องจากการแค้นของผู้คนที่ได้รับความสมหวังนั่นเอง

1.3 เป็นที่พึงพอใจในเรื่องการบนบานศาลกล่าว ของหายอยากได้คืน ความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน ซึ่งเป็นความเชื่ออีกอย่างหนึ่งที่ผู้คนต่างเข้ามาขอพร เพราะจากคำบอกกล่าวและทั้งประสบการณ์โดยตรงกับตนเองต่างยอมรับนับถือมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังคำบอกกล่าวต่อไปนี้

“...ลูกชายป่าจะไปสอบนักเรียนเตรียมทหารที่กรุงเทพฯ ปากก็ขอไฉ่ให้ลูกชายป่าสอบติดและให้ได้เรียนตามที่เขาตั้งใจไว้...” (ป้าอ้อย, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...วัดแห่งนี้มีมานานตั้งแต่สมัยโบราณเท่าที่จำความได้ มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่วัดมาช้านาน คือท่านเจ้าวัด และไฉ่ ที่คอยช่วยเหลือชาวบ้านในแถบนี้เมื่อมีความเดือดร้อนมาตลอดยกตัวอย่างว่า ควายหาย ก็มาบนให้ไฉ่ช่วย ไฉ่ก็ช่วยจริง ได้ควายกลับมาจริง ชาวบ้านเลยมีความศรัทธามากและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ...” (ตาแซม, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561)

“...ผมทำธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องเขียนอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่เข้าไฉ่ไปตั้งบูชาร้านมีความรู้สึกว่าลูกค้าเข้าร้านมากขึ้น ทำมาค้าขึ้นเพราะผมบูชาอย่างจริงจัง มีการตั้งไข่ต้มและน้ำแดงให้ไฉ่ไว้ในทุกๆ วัน...” (น้าอัน, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561)

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทั้งจากคำบอกเล่าและจากประสบการณ์โดยตรงของผู้คนที่มีความศรัทธา ต่างให้การยอมรับและยึดวัดเจดีย์ไฉ่เป็นพื้นที่ของการเป็นที่พึ่งทางด้านจิตใจ เป็นพื้นที่ของผู้คนตามที่ต่างๆ ใช้เป็นที่พึ่งทางจิตใจไม่ว่าในเรื่องการสะเดาะเคราะห์ สิ่งไม่ดีสิ่งอัปมงคลและโรคร้ายไข้เจ็บให้หายและออกไปจากชีวิต เรื่องการขอโชคลาภขอหวย เสี่ยงโชค เรื่องการบนบานศาลกล่าว ของหายอยากได้คืน และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตซึ่งส่งผลต่อด้านความเชื่อที่มีต่อวัดเจดีย์ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับไฉ่

2. วัดเจดีย์ไฉ่เป็นพื้นที่ของการท่องเที่ยว

นอกจากจะเป็นที่พึ่งทางด้านจิตใจแล้ว วัดเจดีย์ไฉ่ ยังเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีผู้คนสนใจเข้ามาเที่ยวชมและถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก จากสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในวัด เช่น รูปแกะสลักไม้ไฉ่ ที่ผู้ใหญ่เที่ยง เมืองอินทร์ ฆราวาสจอมขมังเวทย์ผู้มีฉายาว่า “เที่ยง หักเหล็ก” (เพราะท่านมีอาคมแก่กล้าหักตะปู มีดพริกได้) ท่านได้นิมนต์ถึงเด็กวัดเจดีย์ จากนั้นได้นำไม้ตะเคียนมาแกะสลักเป็นรูปเด็กที่มีอายุประมาณ 9-10 ขวบ แล้วอัญเชิญวิญญาณมาสิงสถิต และขนานนามรูปแกะสลักนั้นว่า “ไฉ่หัววัดเจดีย์” เมื่อปี พ.ศ.

2525 และประดิษฐานไว้ที่กุฏิภายในวัด ให้คนมาราบไหว้บูชา ขอพรบนบานศาลกล่าวขอให้มิโจค ได้ลาภในการเสี่ยงดวงเล่นการพนันขันต่อ หรือขอให้ช่วยเรียกคนให้มาซื้อของ หรือให้ทำยอดขายให้ได้ ตามเป้า หรือของหายขอให้ช่วยหา หรือขอให้ช่วยปกป้องภัยนานา เมื่อได้ตามที่ขอ จะนำสิ่งของมาแก้บน มิได้เว้นแต่ละวัน เช่น ชุดทหาร ไซ้ต้ม น้ำแดง หนังสือดี รูปปั้นไก่ชนซึ่งมีจำนวนมากที่เป็นผลจากการมา ขอพร บนบานศาลกล่าวแล้วได้อย่างใจหวัง โดยเฉพาะรูปปั้นไก่ชนที่วางอยู่บริเวณด้านหน้าอุโบสถวัด เจดีย์จำนวน 2 ตัว ที่มีความสูงของไก่ถึง 11 เมตร จัดสร้างโดยผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธาและสมหวัง ดังปรารถนาซึ่งมีมูลค่าตัวละ 1.5 ล้านบาท รวม 2 ตัว 3 ล้านบาท ด้วยแรงศรัทธาทำให้วัดเจดีย์มีผู้คนเข้า ไม่เว้นในแต่ละวัน ทำให้มีกองเศษปะทัดขนาดใหญ่สูงท่วมหัวอย่างไร้ใครหลายๆ คนที่มาเห็นได้แวะมาเที่ยว ชมถึงกับตะลึงกับกองปะทัดขนาดใหญ่และไม่ลืมที่จะเก็บภาพบรรยากาศไว้เป็นที่ระลึก

นอกจากนี้ทั้งภายในบริเวณวัดและบริเวณโดยรอบวัด ยังมีร้านค้าที่ขายสินค้าทางการเกษตร ของพื้นที่ที่มีชื่อเสียงและรสชาติดี เช่น ทุเรียน สละ และอาหารเครื่องดื่มของท้องถิ่นไว้ให้บริการสำหรับ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมและบนบานศาลกล่าวภายในวัดแห่งนี้ โดยถือได้ว่าเข้ามาเที่ยวที่วัดเจดีย์ไอ้ไข่ ได้รับทั้งความสบายใจที่ได้มาราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำวัด และความสบายใจที่ได้ของฝากติดไม้ติดมือ กลับไปพร้อมความประทับใจในการบริการและความเป็นกันเองของคนท้องถิ่น อีกทั้งมองว่ายังเป็นพื้นที่ ของการท่องเที่ยวในแง่ของศรัทธาในศาสนาเพราะมักจะมีผู้คนเข้ามาทำบุญ ถวายสังฆทานดังเช่นวัด อื่น ๆ ทั่วไปและเป็นพื้นที่ของการท่องเที่ยวแบบประดิษฐ์ เพราะผู้คนที่เข้ามาล้วนต้องการเข้ามาดูความโอ้อวดตระการตาของสิ่งประดิษฐ์สร้างที่เป็นผลมาจากการบนบานศาลกล่าวแล้วนำมาแก้บน ดังเสียงสะท้อน ส่วนหนึ่งของผู้คนที่แวะเวียนเข้ามาเที่ยวชม ดังนี้

“...มาจากสุราษฎร์ฯ ตั้งใจจะมาดูกองปะทัดที่เขายกบอกว่าท่วมหัวเท่าภูเขา เห็นแล้วเยอะจริงๆ เหมือนกับรูปในอินเทอร์เน็ต และที่เพื่อนๆ เอาไปพูดคุยกัน นี่คงเป็นเพราะปฏิหารความ ศักดิ์สิทธิ์ของไอ้ไข่...” (เปิ้ล, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...มาขอพรจากไอ้ไข่ พาลูกมาด้วย ลูกจะมาดูไก่ตัวใหญ่ ที่นี้มีรูปปั้นไก่เยอะ เขาเอามาแก้บนทั้งนั้น...” (รุ่ง, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...ผมจะไปสุราษฎร์ฯ ทางผ่านก็แวะมาเที่ยวชมหน่อย จะมาตั้งนานแล้ว วันนี้โอกาสดีเลย แวะมาดู มีรูปปั้นไก่เยอะมาก ปะทัดกองนั้นก็เยอะจริงๆ เขาคงได้ตามขอกันเยอะ...” (น้ำสหัส, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...ป้าอยากมาเที่ยวนานแล้ววัดไอ้ไข่ อยากมาถ่ายรูปกับไก่ตัวเป็นล้านบาทที่เขาว่ากัน วันนี้ มีโอกาสได้มาเห็นของจริงมันช่างใหญ่โตจริงๆ ไม่เคยเห็นมาก่อนเพราะไม่มีที่ไหน เห็นตั้งแต่ ปากทางเข้าวัดแล้ว ทั้งสองข้างทางมีไก่ตัวใหญ่ตลอดจนเข้ามาถึงวัด เจอจริง ๆ ใหญ่กว่าหลาย เท่าก็เลยถ่ายรูปไปหลายรูปเลย เอาไปให้คนที่บ้านดู...” (ป้าจันทร์, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...อยากได้เหรียญไอ้ไข่ไว้บูชาสักเหรียญ เพื่อไว้คอยช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ และไว้เป็นที่ระลึก พอเข้ามาที่วัดเห็นคนมามากมายที่เข้ามา นี่วัดแห่งนี้มันไม่ธรรมดาจริง ๆ ไม่อย่างนั้นแล้วคนคงไม่เข้ามาหรอก ขากลับคิดว่าจะซื้อสละจากที่นี่ไปกลับบ้านด้วยเพราะเพื่อบอกมาว่าอร่อย...” (พี่สุรน, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...พีมาจากนราธิวาส มาประชุมที่ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช ก็เลยขับรถมาเที่ยว เคยได้ยินแต่เค้าพูดกันว่าวัดนี้มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ ไอ้ไข่ มีการแก้บนด้วยรูปปั้นไก่ชนจำนวนมาก และมีการจุดปะทัดโดยมีเสียงจุดไม่ขาดสายจนทำให้มีเศษกองปะทัดใหญ่เท่าภูเขาเลยอยากมาดูให้เห็นกับตา วันนี้ได้มาเห็นแล้วรู้สึกขนลุก เพราะมีคนมามากจริงๆ และจริงอย่างที่เค้าพูดกันทุกอย่าง นี่หากไม่ได้เห็นกับตาก็คงไม่เชื่อ ตอนนี่เก็บภาพบรรยากาศไว้เยอะคิดอยู่ว่า ที่ทำงานจะจัดสัมมนาต่างพื้นที่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีเดือนหน้า จะพาทีมงานมาเที่ยว และมาแก้บนแนหากสิ่งที่ขอไปสมหวัง...” (พี่ก๊อบ, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า วัดเจดีย์ไอ้ไข่เป็นพื้นที่ของการท่องเที่ยว ทั้งในแง่ของความศรัทธาในศาสนาและเป็นพื้นที่ของการท่องเที่ยวแบบประดิษฐ์ ที่ผู้คนต่างเข้ามาเที่ยวชมเคารพบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และใช้เป็นที่พักผ่อนคลายความเครียดได้มาเก็บประสบการณ์กับสิ่งแปลกใหม่ เช่น จำนวนรูปปั้นไก่ชนที่มากมายมหาศาลและรูปปั้นไก่ชนตัวขนาดใหญ่ ตลอดจนสินค้าจากคนท้องถิ่นที่มาวางขาย จนเป็นจุดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่และสามารถเป็นที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยือน

3. วัดเจดีย์ไอ้ไข่พื้นที่ของการทำมาหากิน

การให้ความหมายพื้นที่ของวัดเจดีย์ไอ้ไข่อีกมุมมองหนึ่งคือการเป็นพื้นที่ค้าขาย ทั้งที่ตั้งเป็นแผงขายสินค้าดอกไม้ ธูปเทียน รูปเคารพ เหรียญบูชาไอ้ไข่ ปะทัด ขายอาหาร เครื่องดื่ม รับจ้างถ่ายรูป ทำให้หลายคนมีชีวิตที่ดีขึ้นเมื่อได้เข้ามาขายสินค้าในวัดเจดีย์ไอ้ไข่ และยังทำให้วัดได้รับปัจจัยในการปฏิสังขรณ์สืบต่อพระพุทธศาสนา เช่น การบูรณะพัฒนาวัด การก่อสร้างอุโบสถ ดังคำสัมภาษณ์ดังนี้

“...พี่เองบ้านอยู่แถวนี้แหละน้อง เตี้ยวันนี้ขายของได้เยอะ เช้าๆ สายๆ พี่ก็มาเปิดร้านแล้ว เพราะคนเยอะทุกวัน ของขายดีขายหมดเกือบทุกวัน นับเป็นอภินิหารที่ไอ้ไข่สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนได้มีรายได้ กินคืออยู่ดี...” (พี่นงคราญ, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...เตี้ยวันนี้ขายของกันเยอะ แต่ก่อนขายอยู่อีกที่ แต่เตี้ยนี้ย้ายมาขายในวัด พี่ขายของกิน ขายน้ำ ขายดีคิดว่าคงยึดอาชีพนี้แหละเพราะมีเงินใช้ทุกวัน...” (ต้อม, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...คนมาแก้บนกันส่วนใหญ่บนปะทัด บ้านพี่ขายปะทัด ร้านขายปะทัด เยอะแยะ ก็คนเขา มาแก้บน เราเลยขายปะทัด เพราะบางคนไม่ได้เตรียมมาหาซื้อที่นี้เอา รูปปั้นไก่ร้านพี่ก็ขาย จะเอาตัวขนาดไหน สั่งได้...” (ชาติ, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561)

“...ด้วยบารมี ความเชื่อความศรัทธาที่มีต่อไอโซ ในตอนนี้คนที่บนไอโซไว้มีหลากหลายต่างพื้นที่ ยกตัวอย่างเคยมีคนโทรมาจากกรุงเทพฯ ให้แก่นบให้หน่อยผมก็ทำได้ คือเขาจะโอนเงินค่าสิ่งของแก่นบต่าง ๆ ให้แล้วให้ผมไปแก้ให้ไปจุดปะทัดให้โดยจะถ่ายวิดีโอส่งไปให้ด้วยว่าเราได้แก่นบให้แล้ว แต่ก็บอกเขาว่าให้เขาบอกไอโซเองจะต้องเป็นคนบอกให้ไอโซรับทราบด้วยตนเองถึงจะได้แก่นบสำเร็จ...” (บ่าวเอ, สัมภาษณ์วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561)

“...ในตอนนี้วัดเจดีย์ไอโซเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก มีผู้คนเข้ามาเยอะไม่เว้นในแต่ละวัน โดยเฉพาะในวันเสาร์อาทิตย์หรือวันหยุด บางทีมากันเป็นรถทัวร์ รถตู้ เหมากันมา เพื่อมาสักการะไอโซตามความเชื่อ ทำให้วัดจะต้องบริหารจัดการในเรื่องการรองรับผู้คนต่าง ๆ ที่เข้ามาเพื่ออำนวยความสะดวกไม่ว่าจะเป็นที่จอดรถ ห้องน้ำห้องส้วม เราไม่มีการเก็บค่าใช้จ่ายใดๆ เพราะที่นี่เป็นวัด มีร้านค้าขายน้ำขายอาหารต่างๆ รองรับ ทั้งนี้ทางวัดเองขอสงวนสิทธิ์ในการขายสินค้าภายในวัดจะต้องเป็นคนที่มิถุมิถุและอาศัยอยู่ภายในหมู่บ้านเท่านั้น เพราะเป็นการช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้ มีการแปรรูปสินค้าเอามาขายโดยไม่ต้องไปตลาดภายนอก ทำให้ชาวบ้านกับวัดอยู่ร่วมกันได้เหมือนในสมัยก่อนและทำให้หวงแหนพื้นที่ดังกล่าว เพราะเป็นพื้นที่ของการดำเนินชีวิต และเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของไอโซที่มีความเชื่อในเรื่องของการ ช่วยเหลือให้ชาวบ้านพ้นจากความทุกข์ และทั้งนี้เพื่อความยั่งยืนและการพัฒนาของวัดเจดีย์ไอโซแห่งนี้...” (แก้ว จิปาถะ, สัมภาษณ์วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561)

จากเสียงสะท้อนของผู้คนชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง หรือละแวกนั้น และกรรมการของวัดต่างให้ความหมายว่าวัดเจดีย์ไอโซเป็นพื้นที่ในการทำมาหากิน ค้าขาย เป็นช่องทางในการประกอบอาชีพอย่างหนึ่งของชาวบ้าน ที่ทำให้เป็นการอนุรักษ์พื้นที่นี้ไว้ด้วยการช่วยกันดูแล เพราะจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันวัดเจดีย์ไอโซเป็นสถานที่ที่มีผู้คนเข้ามาเที่ยวชม และบนบานศาลกล่าวกันเป็นจำนวนมาก จนทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ลุ่มตาอ้าปากได้กับธุรกิจที่เกิดขึ้นรองรับ อีกทั้งทำให้วัดได้รับปัจจัยในการปฏิสังขรณ์สืบต่อพระพุทธศาสนา

สรุปและอภิปรายผล

วัดเจดีย์ไอโซเป็นวัดที่มีผู้คนทั้งในพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในละแวกนั้นและผู้คนต่างพื้นที่ที่เข้ามาเที่ยวชม บนบานศาลกล่าวขอพรจากไอโซ ซึ่งผู้คนในแต่ละกลุ่มต่างให้ความหมายของวัดเจดีย์ไอโซที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของผู้คนนั้นๆ ในบริบทที่ต่างกันตามแนวคิดพื้นที่ของ Lefebvre (1991) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับพื้นที่ไว้ว่า พื้นที่นั้นถูกสร้างโดยการผ่านเวลา และมักจะแสดงตัวเองในฐานะที่เป็นเหมือนดังชิ้นส่วนที่มาประกอบเข้าด้วยกันโดยการเชื่อมสัมพันธ์กันด้วยเวลา ดังนั้นแต่ละพื้นที่จึงมีลักษณะทางประวัติศาสตร์ของตนเอง ประวัติของพื้นที่จึงไม่ใช่สิ่งอื่นใดนอกจากประวัติศาสตร์ของการดำรงอยู่ของพื้นที่ และเป็นผลผลิตหรือสิ่งที่ถูกผลิตจากกิจกรรมที่รวมเอาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

พื้นที่ที่สำคัญเกี่ยวข้องและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนในสังคม ซึ่งเป็นการศึกษาพื้นที่โดยตรง กระบวนการ ขั้นตอน และรายละเอียดในการผลิต/สร้าง พื้นที่เหล่านี้ขึ้นมาเป็นการศึกษาพื้นที่ในฐานะที่เป็นผู้กระทำเป็นตัวสร้าง เอกลักษณะความหมายให้กับคนในสังคมซึ่งจากผลการศึกษาเห็นได้ว่า ผู้คนต่างประสบกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ที่เข้ามากระทบจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการค้ารงชีวิตในประจำวัน การอยู่ร่วมกันในสังคม หรือสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัยมากขึ้น ทำให้เกิด

ปัญหาขึ้นที่มีผลกระทบต่อจิตใจ จึงมีความจำเป็นจะต้องมองหาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจหรือที่พึ่งทางใจ วัดเจดีย์ไฉ่ไช่ก็ถือเป็นสถานที่ที่ผู้คนยึดถือเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจไม่ว่าในเรื่องการสะเดาะเคราะห์ สิ่งไม่ดี สิ่งอัปมงคลและโรคภัยไข้เจ็บให้หายและออกไปจากชีวิต เรื่องการขอโชคขอลาภ ขอบุญ เสี่ยงโชค เรื่องการบนบานศาลกล่าว ของหายอยากได้คืน และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน นอกจากนี้จะเป็นที่พึ่งทางด้านการยึดเหนี่ยวจิตใจแล้ว วัดเจดีย์ไฉ่ไช่ ยังเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีผู้คนสนใจเข้ามาท่องเที่ยวทั้งในแง่ของความศรัทธาในศาสนาและเป็นพื้นที่ของการท่องเที่ยวแบบประดิษฐ์ เกี่ยวข้องสิ่งต่างๆ และถ่ายรูปเป็นที่ระลึก จากสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในวัด เช่น รูปไฉ่ไช่ที่แกะสลักด้วยไม้ ที่ถูกสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2525 และประดิษฐ์ฐานไว้ที่กุฏิภายในวัด ให้คนมากราบไหว้บูชา ขอพรบนบานศาลกล่าวขอให้โชคดี ได้ลาภในการเสี่ยงดวงเล่นการพนันขั้นต่อ หรือขอให้ช่วยเรียกคนให้มาซื้อของ หรือให้ทำยอดขายให้ได้ตามเป้า หรือของหายขอให้ช่วยหา หรือขอให้ช่วยปกป้องภัยนานา เมื่อได้ตามที่ขอจะนำสิ่งของมาแก้บนมิได้เว้นแต่ละวัน โดยเฉพาะรูปปั้นไฉ่ไช่ที่วางอยู่บริเวณด้านหน้าอุโบสถวัดเจดีย์ไฉ่ไช่จำนวน 2 ตัว ที่มีความสูงของไฉ่ไช่ถึง 11 เมตร มีมูลค่า รวม 2 ตัว 3 ล้านบาท ด้วยแรงศรัทธาทำให้วัดเจดีย์ไฉ่ไช่มีคนเข้ามาไม่เว้นในแต่ละวัน ทำให้มีกองเศษปะทัดขนาดใหญ่สูงท่วมหัวอย่างไร้หลายๆ คนที่มาเห็นได้แวะมาเที่ยวชมถึงกับตะลึงกับกองปะทัดขนาดใหญ่และไม่ลืมที่จะเก็บภาพบรรยากาศไว้เป็นที่ระลึก

นอกจากนี้ทั้งภายในบริเวณวัดและบริเวณโดยรอบวัด ยังมีร้านค้าที่ขายสินค้าทางการเกษตรของพื้นที่ที่มีชื่อเสียงและรสชาติดี เช่น ทุเรียน สละ และอาหารเครื่องดื่มของท้องถิ่นไว้ให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมและบนบานศาลกล่าวภายในวัดแห่งนี้ โดยถือได้ว่าเข้ามาเที่ยวที่วัดเจดีย์ไฉ่ไช่ได้รับทั้งความสบายใจที่ได้มากราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำวัด และความสบายใจที่ได้ของฝากติดไม้ติดมือกลับไปพร้อมความประทับใจในการบริการและความเป็นกันเองของคนท้องถิ่น ดังเสียงสะท้อนส่วนหนึ่งของผู้ที่แวะเวียนเข้ามาเที่ยวชมที่มีอยู่ในวัด เช่น รูปไฉ่ไช่ รูปปั้นไฉ่ไช่ซึ่งมีจำนวนมากที่เป็นผลจากการมาขอพร บนบานศาลกล่าวแล้วได้อย่างใจหวัง รวมถึงกองปะทัดจำนวนมาก ขนาดกองปะทัดใหญ่สูงท่วมหัวอย่างไร้หลายๆ คนที่มาเห็นได้แวะมาเที่ยวชมถึงกับตะลึงกับกองปะทัดขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นผลมาจากความสมหวังจากสิ่งที่ได้บนบานไว้ และชาวบ้านในบริเวณนั้นยังให้ความหมายของวัดเจดีย์ไฉ่ไช่ว่าเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการประกอบอาชีพของคนในละแวกนั้น เพราะจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันวัดเจดีย์ไฉ่ไช่เป็นสถานที่ที่มีผู้คนเข้ามาเที่ยวชม และบนบานศาลกล่าวกันเป็นจำนวนมากจนทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ลิ้มรสชาติปากได้กับธุรกิจที่เกิดขึ้นรองรับในปัจจุบัน อีกทั้งยังทำให้วัดได้รับปัจจัยในการปฏิสังขรณ์สืบต่อพระพุทธศาสนาไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างอุโบสถ การขยายอาณาเขตวัดและพัฒนาวัดให้มีความเจริญอยู่คู่สังคมไทยสืบไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานศึกษาของ หทัยรัตน์ ทองสกุล และเกตุฉภา บุญปรการ (2555) ในเรื่องการนิยามความหมายพื้นที่น้ำชาในชุมชนคุเต่า ที่มองว่า พื้นที่น้ำชาสามารถให้ความได้ในหลายมุมมองตามบริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ผู้คนให้ความหมายพื้นที่น้ำชาว่า เป็นพื้นที่ของการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร พื้นที่ของการต่อรองกับอำนาจรัฐ พื้นที่ในการพูดคุยเรื่องส่วนตัวเป็นพื้นที่ของการรวมจิตใจของชาวมุสลิมได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- คำรพ เกิดมีทรัพย์. (2556). *ไอโซ่ เด็กวัดเจดีย์: เทพแห่งสามัญชน*. ค้นเมื่อ 25 กันยายน 2560, จาก:www.siamfreestyle.com
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2540). *อัตลักษณ์วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงศูนย์สตรีศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2549). *วาทกรรมการพัฒนา : อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกสิทธิ์และความ เป็นอื่น*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : วิชาษา.
- ธงชัย วินิจจะกุล. (2534). *วิธีการศึกษาประวัติศาสตร์แบบวงศาวิชยา*. รายงานโครงการวิจัยเสริมหลักสูตร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กทม.
- นิยามาล อาแย. (2552). *ตัวตนคนมลายูมุสลิมในเขตเมืองยะลา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา
- หทัยรัตน์ ทองสกุล และเก็ตถวา บุญปรากฏ (2555, มกราคม-มิถุนายน). การนิยามความหมายพื้นที่ น้ำชาในชุมชนคุเต่า. *วารสารศิลปศาสตร์*, 4(1). 78-91.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2548). *ทฤษฎีและวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.
- Lefebvre, Henri. (1991). *The Production of Space*. Translated by Nicholson-Smith, Donald, London:Blackwell.
- Woodward, Kathryn (1997). *Identity and difference*. London: SAGE, (ed).

บุคลากรกรม

- ก๊อบ, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- แก้ว จิปาถะ, สัมภาษณ์วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- จันทร์, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ชาติ, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ชาย, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- เข้ม, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ต่อม, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- โต้ง, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ทา, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- นงค์คราญ, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- บ่าวเอ, สัมภาษณ์วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- บุญ, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- เปล, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ยอด, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ระ, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- รุ่ง, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- สหัส, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจดีย์ไอโซ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

สุธน, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจตีย์ไฉ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
อ้อด, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจตีย์ไฉ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
อ้อย, สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจตีย์ไฉ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
อ้อม, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจตีย์ไฉ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
อ้น, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 ที่วัดเจตีย์ไฉ่ ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช